

Do Bratislavy zamíří slavná „trojička“ z Tater

13.02 2021 20:16, Libor Hinčica, Ostatní Tramvaje

Dopravní podnik Bratislava poskytne prostory pro opravu ikonického vozu EMU 89.0003, který sloužil na tratích tzv. tatranských električek. Výrobek ČKD Tatra byl v minulosti vyvinut speciálně pro potřeby úzkorozchodných drah ve Vysokých Tatrách, a to v úzké souvislosti s mistrovstvím světa v klasickém lyžování, které bylo v Československu pořádáno v roce 1970. Přestože provozovatel vozů byly státní dráhy a tratě v oblasti Vysokých Tater byly vždy koncesně považovány za železnice, vozidla zde provozovaná vycházela až do doby dodání poslední generace nových vozů z produkce ŽOS Vrútky/Stadler na počátku 21. století z konstrukce tramvajových vozidel. Nejinak tomu tedy bylo i u vozů řady EMU 89, které nezapřely svou příbuznost s vozidly Tatra T3 a K2.

Úkolem nové řady velkokapacitních vozů pro potřeby tatranských elektrických železnic bylo nahradit v podstatě celou flotilu starších vozů, z nichž ty nejnovější typové řady EMU 49 pocházely z let 1954–56 (nicméně konstrukčně vycházely z prototypu postaveného již v roce 1931), nejstarší vozy spadaly ještě do období Habsburské monarchie.

Prototyp nové tříčlánkové jednotky EMU 89 byl dokončen v roce 1965. Zkušební jízdy v Tatrách probíhaly od dubna do září téhož roku, načež putovala jednotka zpět do výrobního závodu ČKD Tatra, kde se podrobila vybraným úpravám. Zpět pod vrcholky tatranských velikánů se vrátil prototyp v květnu 1967 a dlouhou dobu zde sloužil osamocený. Teprve v roce 1969 začaly chodit vozy sériové, jejichž dodávky byly ukončeny počátkem roku 1970. Celkem bylo vyrobeno a do služeb ČSD předáno 18 jednotek, z nichž poslední byla zařazena až po mistrovství světa v klasickém lyžování.

Rekonstruovaná jednotka EMU 89.0009 odpočívá na Štrbském plese. (foto: Ing. Mário Kováč)

V roce 1988 byly jednotky v rámci změny značení železničních vozidel ČSD přeznačeny z řady EMU 89 na řadu 420.95. S vyřazováním se začalo v roce 2001, kdy se na tratích objevily první jednotky Stadler GTW 2/6. Výběrové řízení na jejich dodání bylo vypsáno již v roce 1995 a Stadler se jej účastnil v konsorciu společně s Adtranzem a slovenskou firmou ŽOS Vrútky. Nové vozidlo vycházelo konstrukčně z vozů, které Stadler dodal pro trať Montreux – Zweisimmen ve Švýcarsku, přičemž prototyp po Vysoké Tatry byl vyroben ve Švýcarsku a zbylé vozy již byly kompletovány na Slovensku. Slovenské dráhy nakoupily celkem 15 nových jednotek, což umožnilo rychlé odstavení většiny „trojiček“. Jako rezervní byly ponechány pouze 4 vozy, z nichž dva ještě v roce 2004 obdržely nový odbavovací a informační systém. Poslední nasazení v pravidelném provozu s cestujícími proběhlo v létě 2006.

Vzhledem k provozní spolehlivosti nových vozů se ukázalo držení provozní zálohy v podobě starších jednotek již jako bezpředmětné. Dvě ze čtyř jednotek proto byly v roce 2012 zlikvidovány, zbylé dvě byly ponechány s cílem jejich zachování coby historických vozidel. Jako první se dočkala jednotka EMU 89.0009 (po r. 1988 jako 420.959-9), jejíž náročná oprava byla dokončena v roce 2018. Nádherně zrekonstruovaný vůz byl poprvé představen v rámci oslav 110. výročí provozu tatranských električek. Druhá existující jednotka EMU 89.0003 (po r. 1988 jako 420.953-2) na svou opravu nadále čekala.

Dne 25. 1. 2021 ale byla podepsaná smlouva mezi vlastníkem vozu (Občianske združenie Veterán klub železníc Poprad) a bratislavským DP, která předpokládá, že oprava vozidla proběhne v Bratislavě v areálu vozovny Jurajov dvor. Práce na vozidle budou realizovat pracovníci občanského sdružení s tím, že tyto práce budou moci dělat vždy až po 14. hodině. DP Bratislava poskytne prostory a své technické vybavení a zabezpečí nezbytná školení. Bratislavský DP tak výrazně svým pochopením a přístupem přispěje k záchraně významné technické památky.

Url: Do Bratislavy zamíří slavná „trojička“ z Tater